

KFB § 32 Införa regler för stöd på kultur- och fritidsområdet

Ärendenummer: RS 2022/1473

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar införa beslutade stödregler på kultur- och fritidsområdet med start 1 november 2024.

Sammanfattning

Det nya stödsystemet för kulturområdet beslutades i regionfullmäktige 2023-03-27, § 37. Då detta beslut överklagades till Förvaltningsrätten av Johan Asplund (KD) sköts införandet upp i väntan på dom, enligt beslut i regionstyrelsen 2023-05-30, § 193.

Förvaltningsrätten avslog 2024-06-03 överklagandet. Beslut och dom bifogas som bilaga i detta ärende. I korthet motiveras avslaget enligt följande:

”Av de i målet aktuella reglerna för stöd på kultur- och fritidsområdet framgår att stöd inte ges till verksamhet med religiösa och partipolitiska inslag. Reglerna begränsar således enbart den bidragssökta verksamhetens innehåll och inte möjligheten för individen att delta i de verksamheter som erhåller stöd från regionen, oavsett religiös eller partipolitisk tillhörighet. (...) Beslutet kan därför inte på den grunden anses strida mot likställighetsprincipen. (...) Förvaltningsrätten bedömer inte att *NN* har fört fram några omständigheter i övrigt som visar att det överklagade beslutet är oförenligt med barnkonventionen.”

Förvaltningsrättens beslut har nu överklagats till Kammarrätten i Stockholm. Enligt mail från Kammarrätten kommer domstolen inledningsvis ta ställning till om prövningstillstånd ska meddelas eller inte i målet. Kammarrättens målsättning är att ett beslut i frågan om prövningstillstånd ska fattas inom två till tre månader från det att ett överklagande kom in till domstolen, men inga garantier ges avseende hantering.

Det innebär att införandet av stödsystemet riskerar att fördröjas ytterligare, vilket är mycket olyckligt då det nya stödsystemet togs fram för att åtgärda brister i den gamla stödgivningen. Förändringarna gäller bland annat att säkerställa att Region Gotlands stödgivning på kulturområdet följer statsstödsreglerna samt att stödgivning ska kunna ske till fler aktörer, bland annat även professionella utövare. Det finns därför ett stort behov av att införa det nya systemet så fort som möjligt.

Enligt Kommunallagen 13 kap. 14 § får ett beslut som har överklagats verkställas innan det fått laga kraft om inte särskilda skäl talar emot det.

Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att det nya stödsystemet införs från och med 1 november 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ett införande av stödsystemet på kulturområdet innan beslutet vunnit laga kraft är både lämpligt och viktigt. Detta eftersom det gamla stödsystemet har stora brister och att nyttan av det nya stödsystemet är större än riskerna.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ett införande av stödsystemet på kulturområdet innan beslutet vunnit laga kraft bör ske. Bedömningen är att sannolikheten för att beslutet upphävs är låg samt att eventuella rättelser går att hantera.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Region Gotlands jurister bedömer att risken för att beslutet om stödsystemet upphävs har minskat betydligt med Förvaltningsrättens dom. Sannolikheten att Kammarrätten skulle komma till en annan slutsats än Förvaltningsrätten bedöms alltså vara liten. Detta också eftersom de flesta kommuner och regioner har begränsningar för stödgivning till partipolitisk och religiös verksamhet liknande de som antagits av Region Gotland i de nya stödreglerna.

Vid verkställande av ett beslut som inte vunnit laga kraft krävs att en bedömning görs av huruvida det går att rätta de beslut som fattas enligt det nya stödsystemet. Förvaltningen ser att eventuella rättelser går att hantera. 3 av 8 stöd (*verksamhetsstöd*, *arrangemangsstöd* och *stipendier för unga*) kommer inte att kräva rättelser, eftersom hanteringen inte skiljer sig nämnvärt från det gamla systemet. *Stödet till landsbygdernas lokaler* förändras något i bedömningen, men eftersom det handlar om ytterst lite pengar (förändring av max ca 5 000 kr per aktör och år) anser förvaltningen att dessa inte kräver rättelse. Det nya *produktionsstödet* samlar två gamla stöd (filmstöd och tryckningsstöd) med gemensamma kriterier. Eftersom bedömningskriterierna var oklara i de gamla reglerna, anser förvaltningen därför att rättelse inte kommer att krävas. I det nya systemet tillkommer två helt nya stöd, *projektstöd* och *stipendier för yrkesverksamma*. Medel finns i nuläget att fördela endast för projektstödet, 500 tkr. Dessa medel har tillkommit och hade inte fördelats alls enligt det gamla systemet. Om medel tillkommer för stipendier för yrkesverksamma gäller samma sak för dessa. Förvaltningen anser att dessa stöd inte kommer att påverkas av rättelser, men att man vid ett eventuellt avslag kan behöva anta tillfälliga stödregler för dessa nya stöd.

När det gäller orsaken till överklagandet, dvs partipolitiska och religiösa verksamheter, är skillnaden för stödgivningen på kulturområdet obefintlig. Praxis har länge varit att inte ge stöd till verksamheter med partipolitiska eller religiösa inslag. Skillnaden är endast att det nu finns stöd i regelverket för denna praxis. För fritidsområdets stödgivning betyder förändringen att vissa aktiviteter som genomförs från och med införandet kan behöva förändras. Exempelvis kan en scoutaktivitet behöva avslutas utan bön för att vara stödberättigad. Information om dessa förändringar kommer att ske under hösten inför ansökan om aktivitetsstöd i början av 2025. Därefter får uppföljning och granskning av detta ske enligt rutin.

Den pågående förändringen av stödsystemet för fritidsområdet pågår samtidigt och processen är framme vid remissförfarande under hösten 2024. De övriga stöd som påverkas förväntas förändras innan nästa ansökningsförfarande. Kommunikation till berörda aktörer sker inom den processen.

Bedömningen är därför att ett verkställande av beslut och därmed införande av nytt stödsystem kan ske.

2. Ekonomiskt perspektiv

Det nya stödsystemet och äskandet i samband med detta, ämnar skapa en ekonomiskt rättvisare stödgivning för kulturaktörer på Gotland. Bedömningen är att ett införande av nytt stödsystem är positivt i det ekonomiska perspektivet, särskilt för de fria professionella kulturskaparna.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar barnperspektivet i något avseende, utom att uppföljningen i det nya stödsystemet kommer att bättre synliggöra hur stödgivningen kommer barnen tillgodo.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar jämställdhetsperspektivet i något avseende, utom att uppföljningen i det nya stödsystemet kommer att bättre synliggöra stödgivningen i ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar det geografiska perspektivet i något avseende, utom att uppföljningen förbättras kring synliggörandet av det geografiska perspektivet i stödgivningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut påverkar klimat- och miljöperspektivet positivt, eftersom det perspektivet tydligare lyfts in i bedömningen av t ex verksamhetsstöd och arrangemangsstöd.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, verksamhetscontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut Stockholm FR 8514-23 Dom 2024-06-03

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-08